

Гражданска коалиция за
устойчиво ползване
на фондовете на Европейския съюз

ел. поща: secretariat@fesbg.org
www.fesbg.org

Мисията на CEE Bankwatch Network е да предотвратява екологично и социално вредните въздействия предизвиквани от международните средства за развитие, и да насърчава алтернативни решения и участие на обществеността.
www.bankwatch.org

Реформата на европейския бюджет “По-разумни начини да похарчим един трилион”

Благосъстояние за гражданите и силна икономика за Европа

Следващата многогодишна финансова рамка (от 2014 г.) е уникална възможност за Европа да осигури използването на обществените средства за обществени блага.

Вредните субсидии и неефективните инвестиции водят до увреждане на околната среда и икономическа неефективност. Гарантирайки по-разумно използване на парите на данъкоплатците ще се осигури че безплатните услуги, които получаваме от природата като чисти вода и въздух, храна, влакна и лекарства продължават да подкрепят нашето благосъстояние и общество. С повече интелигентни инвестиции Европейският съюз може да даде тласък на зелената икономика и стане по-конкурентен на световната сцена.

Превръщането на околната среда в ресурс, а не пречка за икономиката

ЕС се е ангажирал с ясни цели до 2020 г. по няколко екологични теми: намаляване с 20% на емисиите на CO₂, 20%

намаляване на използваната енергия, увеличаване на произведената енергия от възобновяеми източници до 20%, спиране загубата на биоразнообразие и постигане на добър екологичен статус за всички европейски речни басейни. Също така ЕС на няколко пъти обеща, че финансирането извън общността и помощта за развитие ще бъдат съгласувани със зелените цели. Смятаме че доверието към ЕС е заложено на карта тъй като непрекъснато наблюдаваме отстъпване от тези цели. За да разреши тези предизвикателства относно околната среда, разходите на ЕС трябва да отчитат тези приоритети. Европа се нуждае от ново развитие в посока на устойчива икономика, която се отнася към околната среда като към ресурс, а не като към пречка. Находчивото и интелигентно разходване на средствата на ЕС има потенциала да увеличи печелившите възможности за работни места [1] и бизнес и същевременно да спомогне постигането на целите на стратегията „Европа 2020“.

Настоящите плащания на ЕС: вредни субсидии и неефективни инвестиции

Сегашният седемгодишен бюджет на ЕС е общо около 975 млрд. евро или 139 млрд. евро на година. Обаче, едва 10% от тази сума [2] директно са плащания за мерки свързани с промените в климата, енергетика, ресурсна ефективност и опазване на природата. Бюджетът на ЕС отпуска огромни суми под формата на вредни субсидии (близо 25% или приблизително 244 млрд. евро), които допринасят за увреждането на околната среда и неефективността на икономиките, по-специално за интензивно земеделие, автомобилния транспорт, авиация, фрагментация на екосистемите и прекомерен риболов.

Климат: Климатичната криза се задълбочава и се призовава за незабавни действия. През 2010г. парниковите емисии бяха най-високите досега с 5% над предишния рекорд от 2008 г. Целта за 2°C е под сериозна заплаха. В този контекст е решаващо ЕС да покаже пътя вземайки предвид промените в климата във всеки аспект на новия си бюджет.

Транспорт: Можеше да се очаква, че ЕС масово ще инвестира в зелени транспортни решения намаляващи замърсяването на въздуха, емисиите на CO₂ и зависимостта от вноса на изкопаеми горива. Вместо това половината от средствата за транспорт от Кохезионния фонд са използвани за построяването на пътища. 21 км отсечка от Сервера до Санта Мария дел Ками в Испания струва на ЕС 135 млн. евро, това е повече от средната сума отпускана от ЕС за една година директно за опазване на природата и биоразнообразието. За сравнение автомагистрала Люлин, която е само 19 км струва 185 млн. евро. [3]

Земеделие: Недостигът на вода вече засяга поне 11% от населението на Европа и 17% от територията ѝ. През 2008г. огромните 65% от средствата (около 4 млрд. Евро) дадени на Испания по Общата селскостопанска политика и като директни плащания са платени за площи с високо интензивни култури, изискващи напояване.[4]

Нашите искания

1. **По-разумно разходване:** най-малко **35% от европейския бюджет трябва да се използва за справяне с климатичните промени и намаляване на тяхното влияние, като най-малко 15% пряко или непряко, трябва да се инвестират за опазване и възстановяване на биоразнообразието и екосистемните услуги.** Вредните за околната среда субсидии в бюджета на ЕС, които допълнително влошават състоянието ѝ, разхищават ресурси или увеличават парниковите емисии представляват около 25% от финансовата перспектива трябва да бъдат сведени до минимум.
2. **Интелигентни инвестиции:** 50% от бюджета на ЕС трябва да се влага в сектори подкрепящи зелената икономика (ВЕИ, енергийна ефективност, изследвания в областта на зелените технологии, качество на водата, рециклиране, опазване на природата, агро-екологични схеми, органично земеделие и др.)

Как обществените средства по отделните фондове на ЕС трябва да се изразходват за благо на обществото?

Координирането на фондовете трябва да бъде под един европейски план с общи приоритети и цели (включващи биоразнообразието, климата и т.н.) който да бъде приет и приведен на национално и местно ниво (Обща стратегическа рамка) Този план трябва да включва задължителни национални финансови планове за Натура 2000 („Рамка за приоритетни дейности“)

Обща селскостопанска политика (ОСП)

Настоящи плащания	Европейският бюджет, който искаме
<p>Едва 5% ОСП подкрепя околната среда (ОС 2 на втори стълб);</p> <ul style="list-style-type: none"> • 74% от парите по ОСП се харчат за директни плащания (стълб 1) и 26% (стълб 2) за развитие на селските райони. 	<p>Най-малко 50% от ОСП да подкрепя екологични мерки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 50% от средствата по стълб 1 за зелени мерки (като зелена инфраструктура във фермите, ротация на културите, земеделие с висока природна стойност и органично земеделие);

	<ul style="list-style-type: none"> • 50% от средствата по стълб 2 да се използват за агро-екологични мерки; • Средствата между стълб 1 и 2 да се разделени поравно (50:50).
--	---

Политика по сближаване

Настоящи плащания	Европейският бюджет, който искаме
В момента 30% са насочени пряко или непряко към околната среда.	<ul style="list-style-type: none"> • 50% да са насочени пряко или непряко към околната среда; • Вредните за околната среда плащания да се премахнат.

Финансирането за транспорта

Настоящи плащания	Европейският бюджет, който искаме
49% от средствата за транспорт в в момента (ТЕН-Т и Кохезионен фонд) са разпределени за въглеродно най-интензивните видове транспорт (автомобилен и авиационен)	<ul style="list-style-type: none"> • приоритизиране на финансирането към най-благоприятните за климата и разходо-ефективни проекти с цел намаляване на парниковите емисии от сектора; • солидна методология за измерване на парниковите емисии от инвестициите в транспорт.

Програмата ЛАЙФ (Финансовият инструмент на ЕС за подпомагане на околната среда)

Настоящи плащания	Европейският бюджет, който искаме
Програмата ЛАЙФ получава 0.2% от бюджета на ЕС	<ul style="list-style-type: none"> • Програмата ЛАЙФ получава 1% от бюджета на ЕС; • 750 млн. евро годишно по ЛАЙФ подкрепят Натура 2000.

Средства за изследвания и иновации

Настоящи плащания	Европейският бюджет, който искаме
<ul style="list-style-type: none">Изследванията за околната среда представляват 3.7% от средствата за изследвания;Изследванията на ВЕИ и енергийната ефективност представляват 16% от средствата за изследвания в енергетиката	<ul style="list-style-type: none">Изследванията за околната среда са увеличени с 50%;50% от всички средства за изследвания в енергетиката (включително финансирането за Евроатом) са посветени на ВЕИ и спестяването на енергия.

Финансиране извън ЕС

Настоящи плащания	Европейският бюджет, който искаме
Тематичната програма „Околна среда и устойчиво управление на природните ресурси, включително енергията“ (ENRTP) е средно 127 млн. евро на година	<ul style="list-style-type: none">Бюджетът на програмата ENRTP е утроен;Създадена е бюджетна линия за допълнително финансиране на дейности за климата в размер на 20 млрд. евро към 2020 г. (или средно 2.85 млрд. евро на година)[5]

Европейски фонд за рибарство

Настоящи плащания	Европейският бюджет, който искаме
<ul style="list-style-type: none">13% от фонда подкрепя устойчиво рибарство;останалото отива предимно в субсидиране на бракуването на съдове, модернизирани на плавателните съдове, рибната индустрия и пристанищна инфраструктура	<ul style="list-style-type: none">50% от средствата подкрепя устойчивото рибарство и морската среда;Никакви инвестиции в подкрепа и увеличаване на риболовния капацитет

Гражданите искат истинска промяна!

- Консултациите на Европейската комисия относно европейския бюджет проведени през 2007-2008 разкриха, че борбата с промените в климата е основен приоритет за огромна част от заинтересованите страни;[6]
- Според изследване на Евробарометър проведено през Май 2011 г. 89% от европейските граждани са съгласни че „Европейското финансиране трябва да се разпределя повече в подкрепа на щадящи околната среда дейности и развития“.[7]
- Обществените консултации проведени от ЕК през 2011 г. във връзка с единствения фонд за околна среда ЛАЙФ + показаха, че 86% от отговорилите смятат, че има нужда от специален финансов инструмент за околната среда и действията по климата и 55% смятат, че той трябва да разполага с повече средства. [8]

От името на коалицията

Ивайло Хлебаров

член на секретариата на КУПФЕС и национален координатор на CEE Bankwatch за България

ел. поща: secretariat@fesbg.org

29.06.2011 г.

Бележки:

1. Потенциално 3 млн. зелени работни места до 2020 според президента Барозо, Състояние на Съюза 2010 г., 7 Септември 2010.
2. BirdLife, et al. Changing Perspectives, How the EU budget can shape a sustainable future. Brussels, 2010.
3. През 2009 г. по програмата ЛАЙФ са разпределени 124 млн. евро за 84 проекта в 24 страни.
4. http://www.birdlife.org/eu/pdfs/Transparency_FINAL_Spanish_case_study.pdf
5. Цели на Европа 2020: мобилизиране съвместно с други развити страни на 100 млрд. долара годишно за посрещане нуждите за ограничаване на промените в климата и адаптация на развиващите се страни; приема се,

че Европейският бюджет ще допринесе към Европейското финансиране за климата, колкото и към Европейската официална помощ за развитие (около 20%)

6. СОМ, ДОКЛАД ЗА КОНСУЛТАЦИИ - Да реформираме бюджета, да променим Европа: Кратко обобщение на отговорите SEC2008(2739), 3.11.2008 г.

http://ec.europa.eu/budget/reform/library/issue_paper/summary_consultation_doc_final_bg.pdf

7. Евробарометър "Нагласи на европейските граждани към околната среда", Европейска комисия, теренна работа 13/04 - 08/05/2011, интервюта с 26,825 души в ЕС 27,

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_365_fact_bg_bg.pdf

8. <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/647&format=HTML&aged=0&language=BG>

Участници: Информационен и учебен център по екология, Институт за зелена политика, ЕС „За Земята“, „Агролинк“, Българска Фондация „Биоразнообразие“, Българско дружество за защита на птиците, СДП „Балкани“, Българско сдружение за насърчаване на гражданската инициатива – Бургас, Световен фонд за дивата природа – Дунавско-Карпатска програма (WWF – ДСР), НД „Екогласност“, ГеоЕкоКлуб „Академика“ - Велико Търново, Обществен център за околна среда и устойчиво развитие – Варна, "Земя завинаги" – Свищов, "Екомисия 21 век" – Ловеч, „Отворено общество“ – Русе, Сдружение „ЕкоФорум“, ЕС „Деметра“, Сдружение "Надежда - 2002" - Горна Оряховица, Младежки образователен център – Плевен, "Асоциация за граждански инициативи Лотос" - Ловеч, Фондация "Идея за Русе", Агенция за устойчиво развитие на Русе и региона, "Подай ръка" – Павликени, Център за регионално развитие и интеграция - Свищов, "Искам да знам"-Шумен, Център на НПО – Разград, "Партньори" – Търговище, РЕКИЦ "Читалища" – Силистра, Клуб на НСО – Търговище, Клуб "Социално развитие" – Добрич, Сдружение "Солидарно общество" – Шумен, Евро инфо център – Добрич, СД "Младежки перспективи" – Шумен, НД "Екогласност"- В. Търново, ДСИР "Никополис" – Никопол, Сдружение "Българката европейска жена" – Свищов, Сдружение "Европейски демократичен път" - В. Търново